

зниження академічної успішності спостерігалось у підлітків, які під час навчання або підготовки до нього зверталися до соцмереж в особистих цілях. Також погіршення оцінок було виявлено у підлітків, які постійно перебували он-лайн та часто розміщували нові записи в аккаунтах. Загалом, час, який школярі витрачали на навчання протягом дня, виявився приблизно однаковим незалежно від того, як часто вони зверталися до соціальних медіа.

Таким чином, було виявлено як позитивний, так і негативний зв'язок. Разом з тим, покращення або погіршення навчальної успішності підлітків – активних користувачів соціальних мереж було незначним. Виходячи з цього, німецькі дослідники (К. Маркер, Т. Гнамбс, М. Аппель) дійшли висновку, що активне використання соціальних мереж має незначний вплив на навчальну успішність підлітків. При цьому, залежно від мети використання школярами Інтернет-ресурсів, соціальні мережі здатні як покращити, так і погіршити результативність їх навчання. Також автори зазначають, що батькам не варто забороняти підліткам користуватися соціальними медіа – навпаки, розуміння і обговорення їх оптимального використання може поліпшити відносини в родині.

Таким чином, можна зробити висновок, що соціальні мережі за умови їх оптимального та доцільного використання, можуть стати ефективним інструментом в оволодінні підлітками новими знаннями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Abu-Shanab E. Влияние социальных сетей на успеваемость учащихся [Электронный ресурс] / E. Abu-Shanab, H. Al-Tarawneh // Международный журнал Интернет-обучения и технологий обучения. – 2015. – 10. – С. 49-59. – Режим доступа: <https://doi.org/10.4018/IJWLTT.2015040104>
2. Marker C. Active on Facebook and Failing at School? Meta-Analytic Findings on the Relationship Between Online Social Networking Activities and Academic Achievement [Электронный ресурс] / Caroline Marker, Timo Gnambs, Markus Appel. – Режим доступа: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10648-017-9430-6>

ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТНИХ ДИСЦИПЛІН

Білоусова Н.В., канд. пед. н., доцент;

Бондар І.В., магістрант

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, м. Ніжин, Україна

У сучасних умовах вирішується проблема передумов набуття та розвитку у дитини самостійності, які закладаються ще у ранньому дитинстві, однак, лише починаючи зі шкільного віку, самостійність стає системною та усвідомленою. Характерна особливість інноваційної освіти – надання пріоритету формуванню в учнів суб'єктної позиції, що виявляється у бажанні й здатності самостійно вчитися, критично мислити, опрацювати різноманітну інформацію,

застосовувати нові знання на практиці, прагнути до самоосвіти та саморозвитку. Саме тому, це питання є актуальним для сьогодення.

Метою цієї публікації є дослідження процесу формування самостійності учнів під час вивчення предметних дисциплін, а також надання практичних рекомендацій.

Формуванню і проявам самостійності школярів присвячено багато психологічних та педагогічних досліджень. Цю проблему розглядали вітчизняні психологи та педагоги, зокрема Х. Алчевська, Л. Аристова, Л. Виготський, Є. Голант, Т. Лубенець, А. Макаренко, П. Підкасистий, С. Русова, О. Савченко, М. Савчин, Г. Сковорода, Г. Смотрицький, В. Сухомлинський, К. Ушинський, І.Г.Песталоцці, М. Монтесорі, А.Г.Дістерверг, І.А Зимня та інші.

Вагому роль у вихованні самостійності відіграють педагоги шкільного навчального закладу. У цій роботі важливо врахувати індивідуальні психічні та фізіологічні особливості кожної дитини.

На нашу думку у своїй роботі кожен вчитель може використовувати напрацювання та спиратися на одну з прогресивних гуманних систем виховання – систему Марії Монтесорі. Саме вона є моделлю особистісно орієнтованого підходу до навчання й виховання.

Особливість педагогіки Монтесорі полягає у вірі у кожную дитину, в ідеал вільної, самостійної, активної особистості, у прагненні виключити будь-який авторитарний тиск на особистість, яка формується, надати дитині усвідомлену свободу. На думку Марії Монтесорі, вільна діяльність та вільний прояв особистості дитини, означають свідоме самоуправління дитиною власною діяльністю, а не виконання дій на вимогу вчителя. Досвідом своєї роботи Марія Монтесорі довела, що в кожній дитині наявний природний внутрішній потенціал, який лише у взаємодії з навколишнім середовищем та за наявності свободи і самостійності може повноцінно розвиватися [1].

Під час вивчення предметних дисциплін діти можуть виконувати безліч завдань самостійно. Вчитель має навчити робити їх уважно та якісно, також має зацікавити дітей до виконання будь-якої роботи. Учні можуть проявити свою самостійність під час дискусій, висловлюючи свої власні думки, самостійного вибору, виконання індивідуального завдання, під час проектної діяльності, дослідження, виконання доручень і т. д.

Також вчитель має формувати в учнів навички правильного поведіння з речами: навчити правильно переносити стільця, безшумно ставлячи на підлогу, переставляти з місця на місце різні предмети, тримати у порядку фарби та інші приладдя для занять, мити пензлики після малювання, мити дошку після уроку, слідкувати за квітами, за порядком у класі, прибирати своє робоче місце. Кожного дня змінюючи чергових по класу, які слідкують за порядком, вчитель привчить кожного учня до самостійності. Самостійність молодшого школяра – це коли дитина вміє приймати рішення, самостійно ставити перед собою завдання, обираючи шляхи їх вирішення.

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (25-26 квітня 2018 р., м. Бердянськ)

Під час навчання школяр має виконувати такі дії, які допоможуть цьому стати самостійним:

- самоконтроль – учень навчається контролювати та зіставляти свої можливості і дії, порівнюючи їх з результатами з наведеними попередньо вчителем зразками;
- само оцінювання – дитина фіксує відповідність чи невідповідність своїх результатів, знань, навичок та вмінь, відповідно до вимог, які поставлені під час навчання;
- самоорганізація – проявляється під час підготовки до самостійних, контрольних робіт, вивчення навчального матеріалу, виконання індивідуальних, творчих завдань і т. д., це передбачає розподіл часу для виконання завдання, планування організації виконання, перевірки, оцінювання результатів;
- кожен учень має усвідомлювати мету та спосіб навчання, як у школі, так і вдома, що є самостійно усвідомленою, цілеспрямованою навчальною діяльністю.

Під час формування самостійності учнів вчитель має використовувати такі методи та технології навчання:

- проблемне навчання;
- групові технології навчання;
- ігрові технології навчання;
- технологія проектного навчання;
- інтерактивне навчання;
- технологія формування критичного мислення.

Отже, перераховані вище педагогічні умови, засоби, форми організації навчального процесу можуть досить ефективно допомогти вчителю формувати в учнів самостійну діяльність, що допоможе у навчальному процесі. Вчитель має допомогти учневі зберегти унікальність, самобутність, самостійність кожного учня, що допоможе йому у майбутньому житті; навчити виконувати будь-які завдання без допомоги дорослого, і просити її лише тоді, коли є потреба і цьому; навчити самостійно приймати рішення, бути ініціативними; навчити контролювати, оцінювати та організовувати свою діяльність.

Учні мають бути готовими до самостійного відкриття суб'єктивно нових знань і способів діяльності та саме вчитель може навчити їх цьому під час організованої навчально-дослідницької діяльності учнів, для ефективного результату педагог має бути готовим до організації цього виду діяльності в урочний і позаурочний час.

Формування самостійності учнів залежить не тільки від навчальної діяльності, а також від впровадження на уроках ігрової діяльності, під час якої відбувається самопізнання, самовизначення та пошук себе; вона сприяє стимулюванню дитячої фантазії, творчості, уваги; вихованню самостійності, дієвої рішучості; формуванню умінь самоконтролю та саморегуляції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левківський М.В. Історія педагогіки: Навч.-метод. посібник. Вид. 4-те, Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 190 с.
2. Старицька О. Розвиток інтелектуальної ініціативи засобами інтерактивного навчання / О. Старицька // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 39–41.
3. Савченко О. В. Формування творчої активності молодшого школяра засобами сучасних педагогічних технологій [Електронний ресурс] / О. В. Савченко // «Учитель року – 2011». – Режим доступу : <http://bibl.com.ua/informatika/5500/index.html> (15.11.2015).
4. Гречко С. Формирование учебной самостоятельности школьников на уроках математики [Електронний ресурс] / С. Гречко, С. Щербатова // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок». – Режим доступу : <http://festival.1september.ru/articles/589015> (15.11.2015).
5. Гончарук О. Роль учителя у формуванні самосвідомості учнів початкової школи / О. Гончарук // Молодь і ринок. – 2009. – № 7. – С. 93–97.

**АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ - МАЙБУТНІХ
ФАРМАЦЕВТІВ ДО САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Бондаренко О.І., викладач фармацевтичної хімії, спеціаліст першої категорії
Бердянський медичний коледж, м. Бердянськ, Україна

Вступ до вищого навчального закладу завжди пов'язаний з включенням першокурсників в нову для них культурну та освітню середу. Саме з цього моменту починається процес соціальної адаптації. Проблема адаптації першокурсників давно досліджується багато і досить широко. Успішна адаптація є одним із завдань інноваційної освіти в Україні.

Студенти-першокурсники, приходячи у ВНЗ відчувають невпевненість у подальших діях, хвилювання перед новим досвідом тощо. Вони мають пристосуватися до умов життя і діяльності згідно з новими соціальними функціями і особливостями роботи ВНЗ. У процесі адаптації їм необхідно подолати низку труднощів. У переважній більшості особистість може подолати їх самостійно, спираючись на власний соціальний досвід. Та все ж і тут необхідна цілеспрямована педагогічна допомога старших.

У нашому медичному коледжі на допомогу підліткам приходять досвідчені викладачі-куратори, які знайомлять студентів з іншими викладачами і навчально-допоміжним персоналом; розповідають про ВНЗ в цілому, про його відділення і підрозділи; проводять екскурсію по медичному коледжу, екскурсію-розповідь про місто Бердянськ, яке є новим і малознайомим для багатьох першокурсників.

У процесі проведення занять викладачі допомагають студентам здолати труднощі, адаптуватися до незвичних форм, методів, видів навчальної роботи, ознайомлюючи з ними студентів.

Після двох місяців навчання кураторами груп проводиться анонімне анкетування першокурсників щодо адаптації. Це анкетування допомагає